

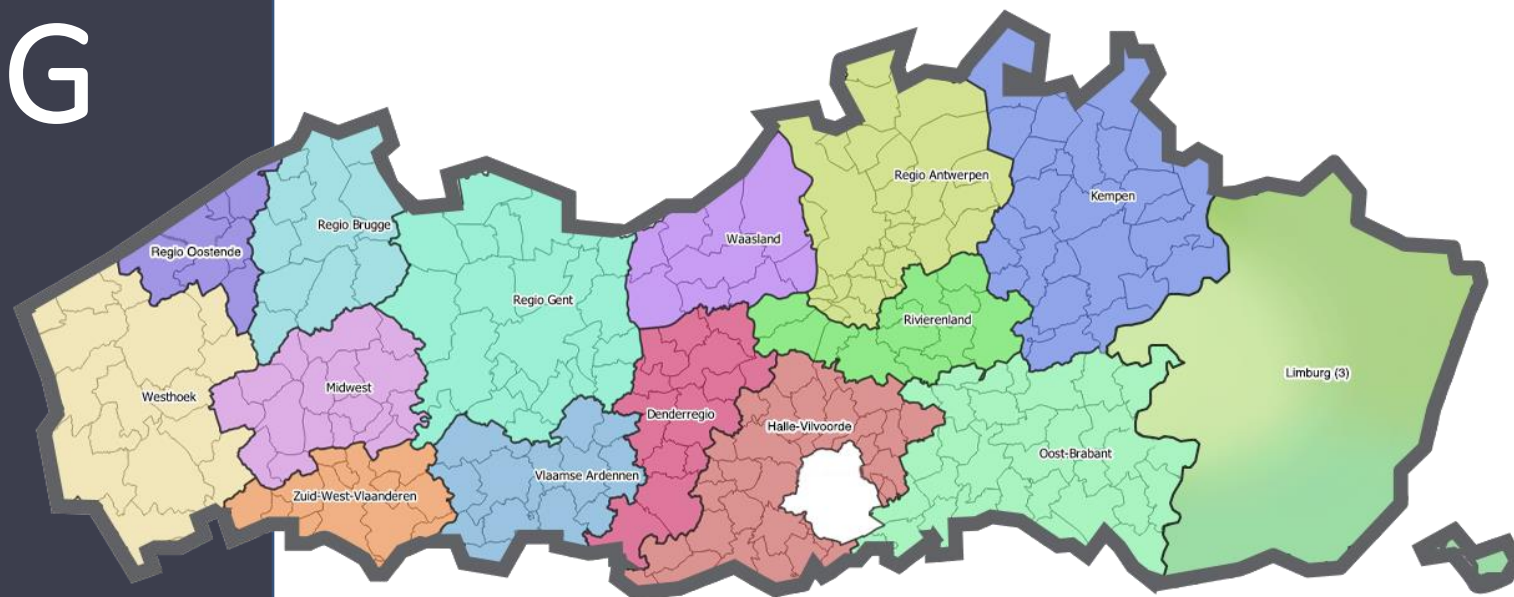
VVSG

voor een sterk
lokaal bestuur

Webinar REGIOVORMING

Welkom

We starten om 13 uur

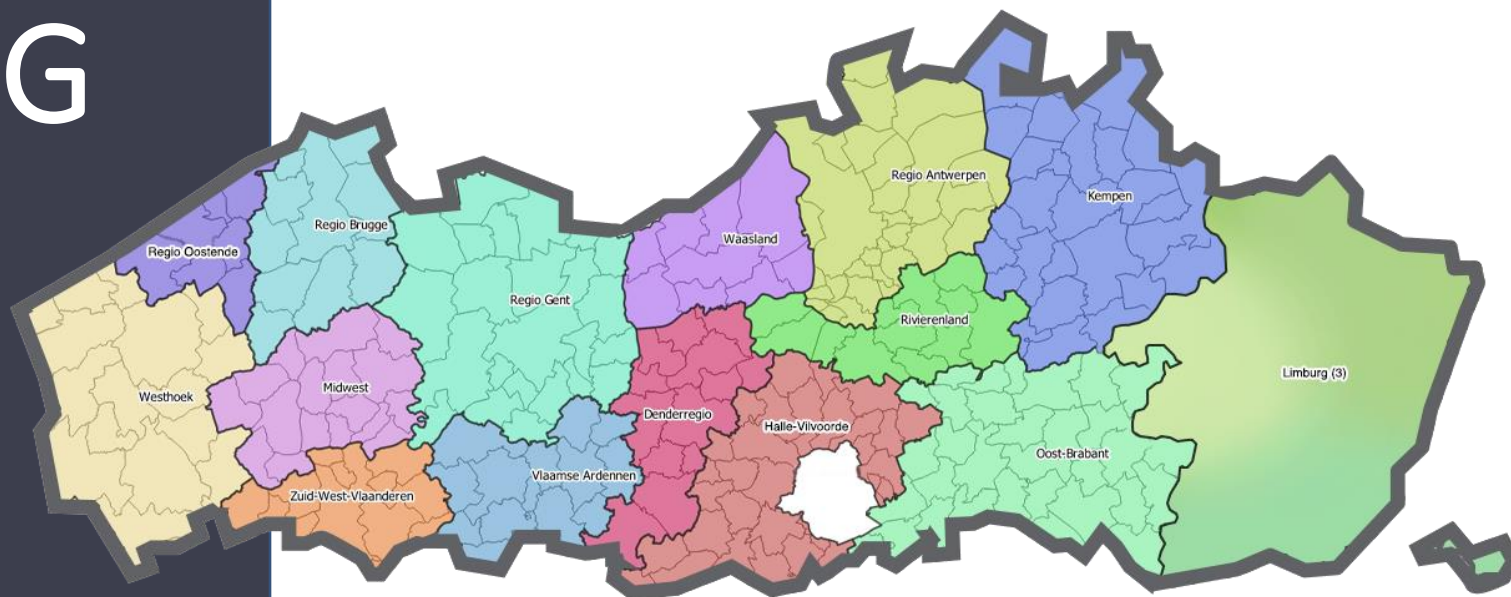

Webinar REGIOVORMING

Welkom

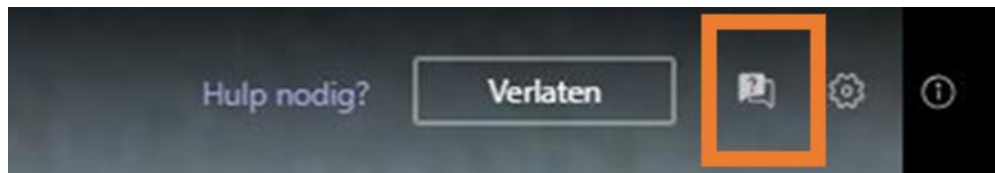
Technische problemen?

Mail naar kirsten.hachmang@VVSG.be

INTERACTIE

Stel je vragen en deel je ervaring via het Vraag- en Antwoordicoon rechtsboven op je scherm

Een aantal vragen over het Labo Regiovorming beantwoorden we live.

Vraag niet behandeld tijdens het webinar? We beantwoorden jouw vraag later.

PROGRAMMA

- Welkom door Kris Snijkers, algemeen directeur VVSG.
- Regiovorming: cruciaal voor lokale besturen. Minister Somers licht toe.
- Geleerde lessen over regionale samenwerking door Joris Voets, steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing.
- Labo Regiovorming: wat kan je verwachten?
 - Ondersteuning van het burgemeestersoverleg en andere regionale fora
 - Regionale doorbraakprojecten: stappen vooruit zetten dankzij regionale samenwerking
 - Aanpak van de verrommeling
- Vraag en antwoord over het Labo Regiovorming.

Welkom

Kris Snijkers

Algemeen directeur VVSG

Regiovorming: cruciaal voor lokale besturen

**Vlaams minister van Binnenlands
Bestuur Bart Somers**

regiovorming

18/03/2021

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers

Interne Vlaamse staatshervorming

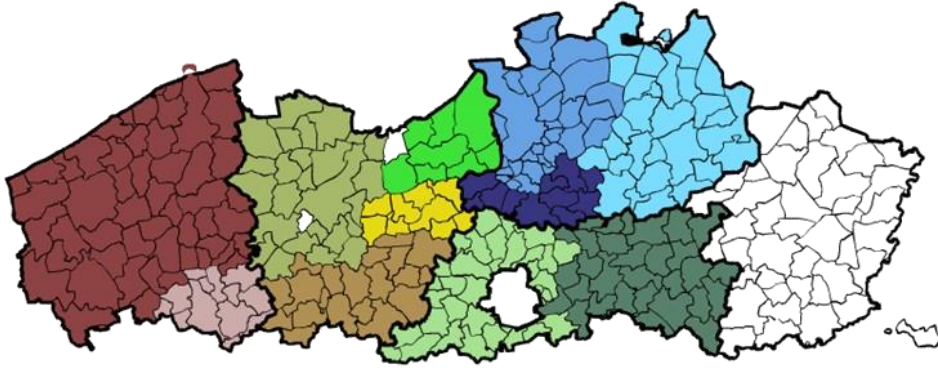
- **Versterken lokale bestuurskracht**
- **Meer transparantie en democratische controle**
- **Minder structuren en mandaten**

2.229

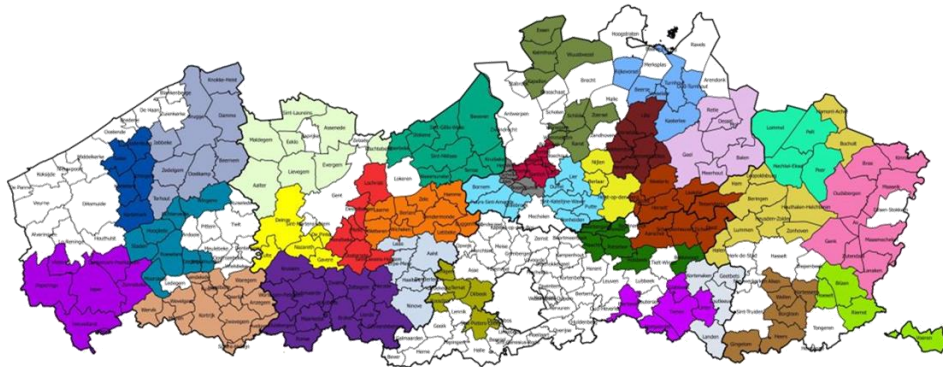
Onderuit

Bovenlokaal Sportbeleid

Streekontwikkeling

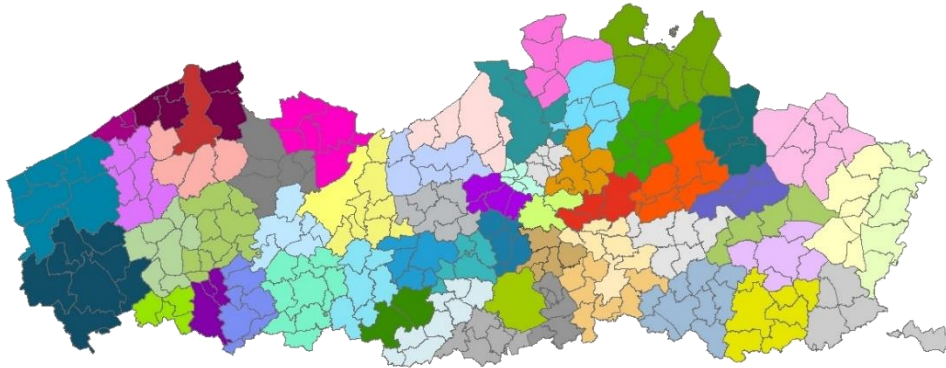

Onroerend Erfgoed

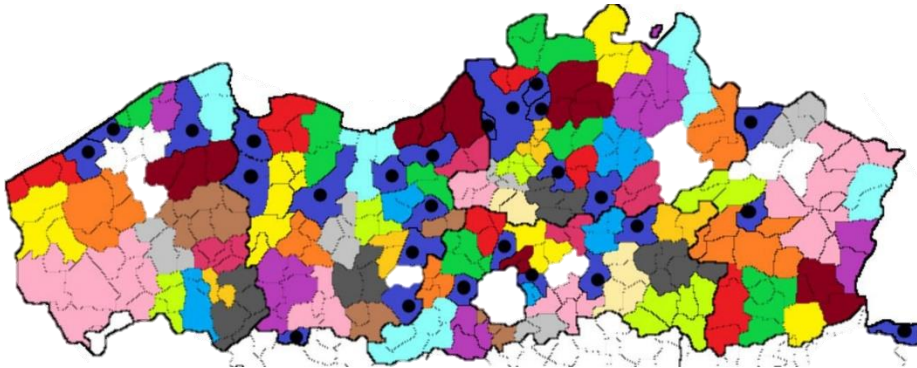
Bovenaf

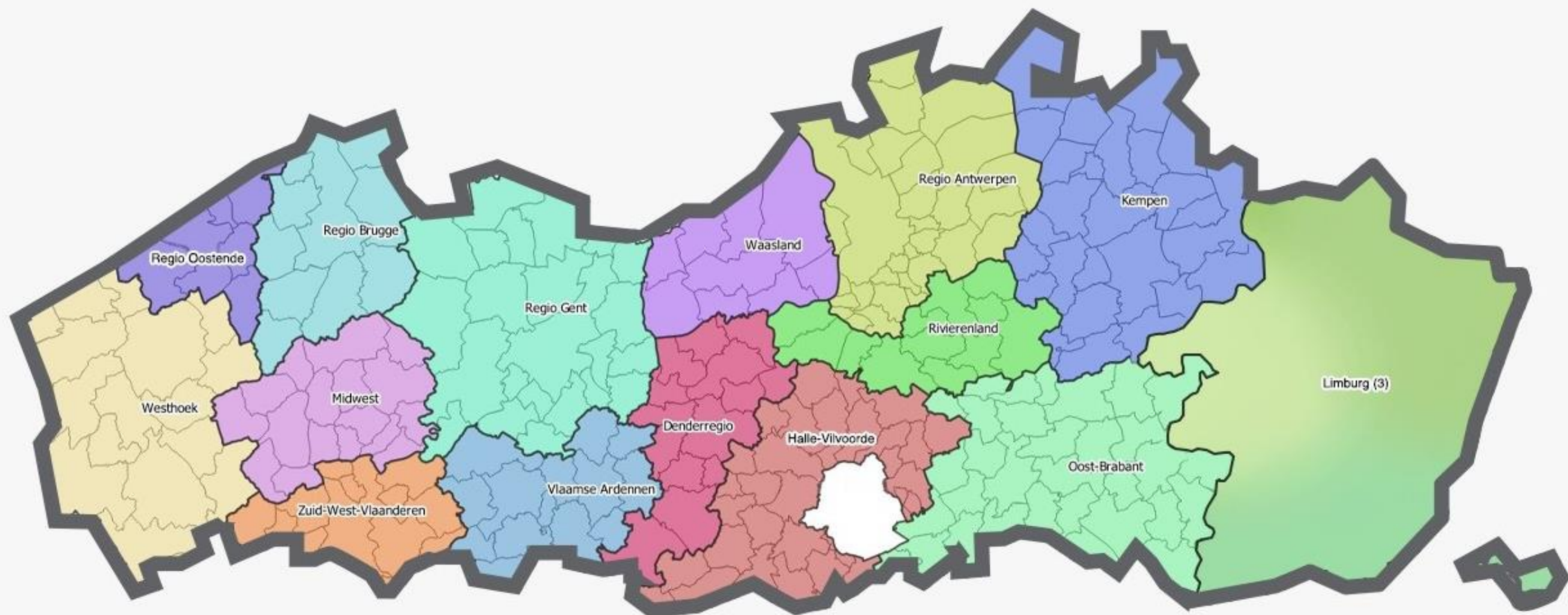
Vervoersregio's

Eerstelijnszones

Politiezones

voordelen

- + geen lappendeken meer**
- + minder mandaten**
- + snellere realisaties**
- + burgemeesters = regisseurs**
- + efficiënter, coherenter en transparanter beleid**

Geen Keizer-Koster

- **Kleinschalige samenwerking blijft mogelijk**
- **Supra-regionale samenwerking blijft mogelijk**
- **Niet alle samenwerkingsverbanden passen binnen kaart**

Vervolgtraject

- **2025: Vlaamse & federale overheid**
- **2031: lokale besturen**
- **burgemeestersoverleg**

Ondersteuning

- **Labo Regiovorming**
 - Regionale doorbraakprojecten
 - Steunpunt bestuurlijke vernieuwing
 - Saneren bovenlokale ruimte
- **Steunpunt bestuurlijke vernieuwing**
 - Wetenschappelijke ondersteuning
 - 2023 evaluatie traject

Geleerde lessen over regiovorming

Prof. dr. Joris Voets

**Ghent Lab for Network Analysis (N-
LAB)**

Wat leert beleidsrelevant onderzoek over/voor de regio-agenda?

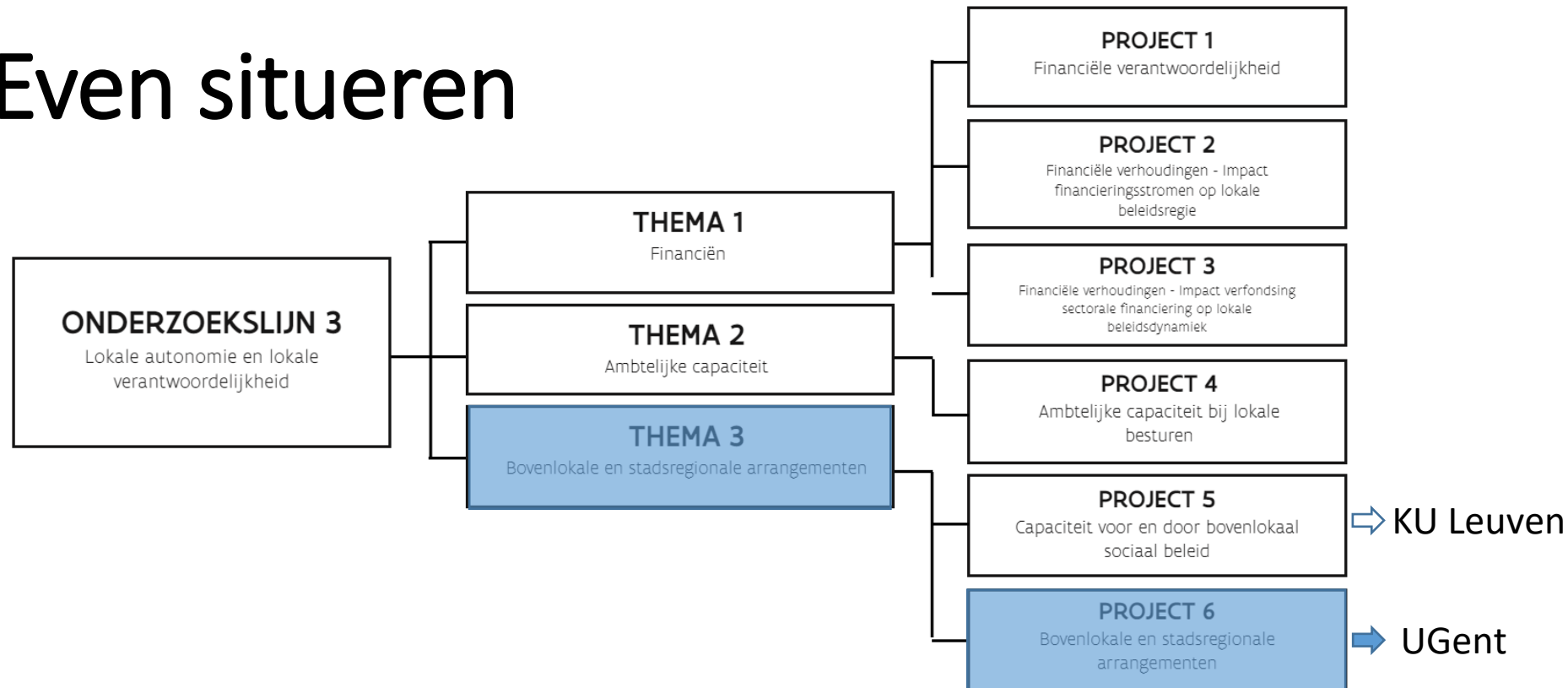
Prof. dr. Joris Voets (UGent)

Vakgroep Bestuurskunde en Publiek Management

Faculteit Economie en Bedrijfskunde

<https://www.ugent.be/eb/publiek-management/nl>

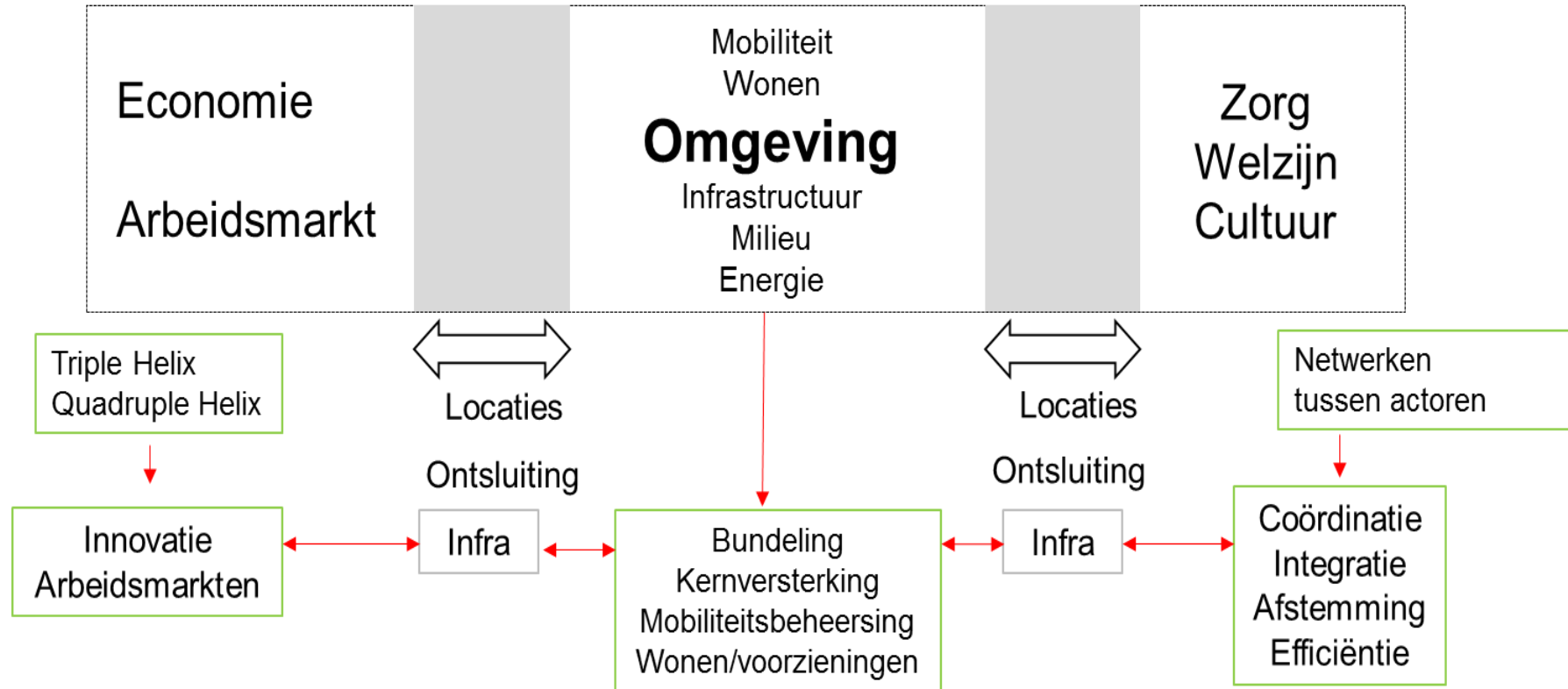
Even situeren

Onze centrale vraagstelling:

- Is het nuttig en mogelijk om hervormingen van het binnenlands bestuur in Vlaanderen door te voeren om beleidsdoelstellingen met een (stads-)regionale focus beter te kunnen realiseren?
- Wat bedoelen we dan met (stads-)regio's, over welke beleidsdoelstellingen gaat het, welke alternatieve hervormingen zijn eventueel nuttig en mogelijk?

Focus = omgevingsbeleid

Perspectief = “beleidsarrangementen” = interactie tussen de historisch bepaalde vormgeving van beleidsvraagstukken, de acties van een set van actoren met hun formele bevoegdheden en onderlinge relaties, de financieringsverhoudingen, de bestuurlijke vormgeving van beleidsdomeinen, de dominante opvattingen over beleid

Concreet?

Wat zeggen **Vlaamse beleidsteksten** over het bovenlokale/regionale?

Welke **bestuurlijke modellen** zijn denkbaar om regionaal beleid te voeren?

Wat leren we uit **sociaal-geografisch onderzoek** als basis om **regionale schalen te lezen/af te bakenen**?

Hoe werkt de **historiek van het ruimtelijk beleid** door op de huidige mogelijkheden om regionaal omgevingsbeleid te voeren?

Wat leren we over het potentieel van **vrijwillige intergemeentelijke samenwerking** om regionaal beleid te voeren? => case **streekintercommunales**

Wat leren we over de rol van de **provinciebesturen** in het regionaal omgevingsbeleid?

Zou de **federatie van gemeenten** een interessante optie zijn?

Wat is het potentieel van **functionele interbestuurlijke samenwerking**? Case **vervoerregio's**

Vier centrale conclusies

1. Geen nood aan nieuwe bestuursvormen
2. (Stads-)regionaal beleid is Vlaams beleid
3. (Stads-)regionale schaal beter gebruiken als tijdelijk instrument
4. Sterker bouwen op de bestaande gebiedsgerichte praktijk

Vier aandachtspunten met oog op regiovorming

1. Juiste balans tussen streven naar vaste regio's vs aanvaardbare flexibiliteit binnen en tussen regio's => regio als middel, niet als doel
2. Resultaatsgericht werken: wat willen we precies bereiken? => o.a. belang van een geslaagd 'labo regiovorming'
3. Gelijk oversteken: intergemeentelijke samenwerking in vastere regionale bedding willen laten lopen = als Vlaamse overheid zelf hervormen om regionaal beleid te versterken => **samen** de nodige 'regiocapaciteit' creëren
4. Regiovorming doet nood aan sterke Vlaamse beleidskaders (zoals beleidskaders BRV) niet verdwijnen

Het regionale SBV-onderzoek 2021-2025

- Hoe krijgt **een passende 'governance'** van het werken op regionale schaal nu/best/idealiter vorm?
- Welke **instrumenten** kunnen regionaal beleid & regionaal werken verder faciliteren?
- Welke **capaciteit** is nodig en mogelijk om regio's voldoende slagkrachtig te maken?
- De **niet-publieke regiomakers en regiomakelaars** sterker in beeld te brengen: waar zitten de maatschappelijke partners in de regio's?
- Hoe kunnen binnen de **Vlaamse overheid** domeinen beter gekoppeld worden met oog op regionaal beleid?
- Welke **kennisopbouw** is wenselijk en mogelijk omtrent werken in/met/voor regio's?
- Het **monitoren en evalueren** van het regiovormingstraject: wat blijkt te werken en wat vergt bijsturing in het beleid?

Meer lezen? Het SBV-regiowerk tot dusver

- Temmerman, C., F. De Rynck en J. Voets (2017). *Naar een bovenlokale aanpak van maatschappelijke uitdagingen in beleidsdocumenten van de Vlaamse overheid. Analyse van beleidsdocumenten van de Vlaamse overheid in de periode 2014 – 2019, regering Bourgeois I. Beleidsnota's en beleidsbrieven en beleidsteksten over eerstelijnsgezondheidszorg (2017); versterkt streekbeleid (2015) en basisbereikbaarheid (2015).* UGent – SBV.
- Temmerman, C., F. De Rynck en J. Voets (2017). *Beleid in Vlaamse stadsregio's. Van probleemanalyse naar scenario's.* UGent - SBV.
- De Rynck, F., C. Temmerman en J. Voets (2017). *Bestuurlijke modellen voor stadsregionale beleidsvoering. Aanzet tot scenario's.* UGent - SBV.
- Temmerman, C. F. De Rynck en J. Voets (2017). *Inventaris van stadsregionale en bovenlokale bestuursvormen in de regio's Gent, Kortrijk en Turnhout.* UGent - SBV.
- Schraepen, P.J, F. De Rynck en J. Voets (2018). *Stadsregio's in Vlaanderen. De schaalproblematiek ontleed.* UGent - SBV.
- Schraepen, P.J., F. De Rynck en J. Voets (2018). *Vervoerregio's als instrument voor stadsregionaal beleid in Vlaanderen?* UGent - SBV.
- De Rynck, F., P.J, Schraepen, J. Voets (2019). *Een verkenning van het bestuurlijk instrument federatie van gemeenten in de regio Zuid – West – Vlaanderen.* UGent - SBV.
- Schraepen, P.J, F. De Rynck, J. Voets en D. Vos (2020). *De streekintercommunales en stadsregionale beleidsvoering in Vlaanderen. Vrijwillige intergemeentelijk samenwerking voor het regionale omgevingsbeleid.* UGent - SBV.
- Schraepen, P.J., F. De Rynck, J. Voets (2020). *De rol van de provinciebesturen in het stadsregionale omgevingsbeleid.* UGent - SBV.
- Vanschoenwinkel, J., Hondeghem, A. & L. Verdru. (2020). *Governance van bovenlokaal sociaal beleid: Implicaties voor ambtelijke capaciteit.* KU Leuven - SBV
- Vanschoenwinkel, J., Hondeghem, A. & I. Deprez. (2020). *Mapping bovenlokale samenwerking op het vlak van sociaal beleid.* KU Leuven - SBV
- De Rynck, F., P.J, Schraepen, J. Voets (2021). *De Vlaamse overheid als actor in gebiedsgerichte bestuursvormen. De case van de vervoerregio uitgelicht.* UGent - SBV. (te verschijnen)
- De Rynck, F., P.J, Schraepen, J. Voets (2021). *Eindrapport bovenlokale en stadsregionale arrangementen.* UGent - SBV. (te verschijnen)

Te vinden op: <https://www.steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/publicaties>

Meer weten? joris.voets@ugent.be

Labo Regiovorming

Voor regio's en subregio's

Labo Regiovorming (2021-2023) ondersteunt de lokale besturen, burgemeestersfora en regionale organisaties:

- **Ontwikkeltraject:** procesmatige ondersteuning: hoe versterken we het netwerk van lokale besturen en andere spelers binnen de regio?
- Projectoproepen voor **regionale doorbraken:** stappen vooruit zetten door samenwerking tussen de regio en (Vlaamse) overheidsinstanties
- Stappenplan **aanpak verrommeling**

Ontwikkeltraject

Peter Cousaert

stafmedewerker VVSG

Bij ons moet het
burgemeestersoverleg
(en/of andere
regionale fora) “zijn
draai” nog vinden.

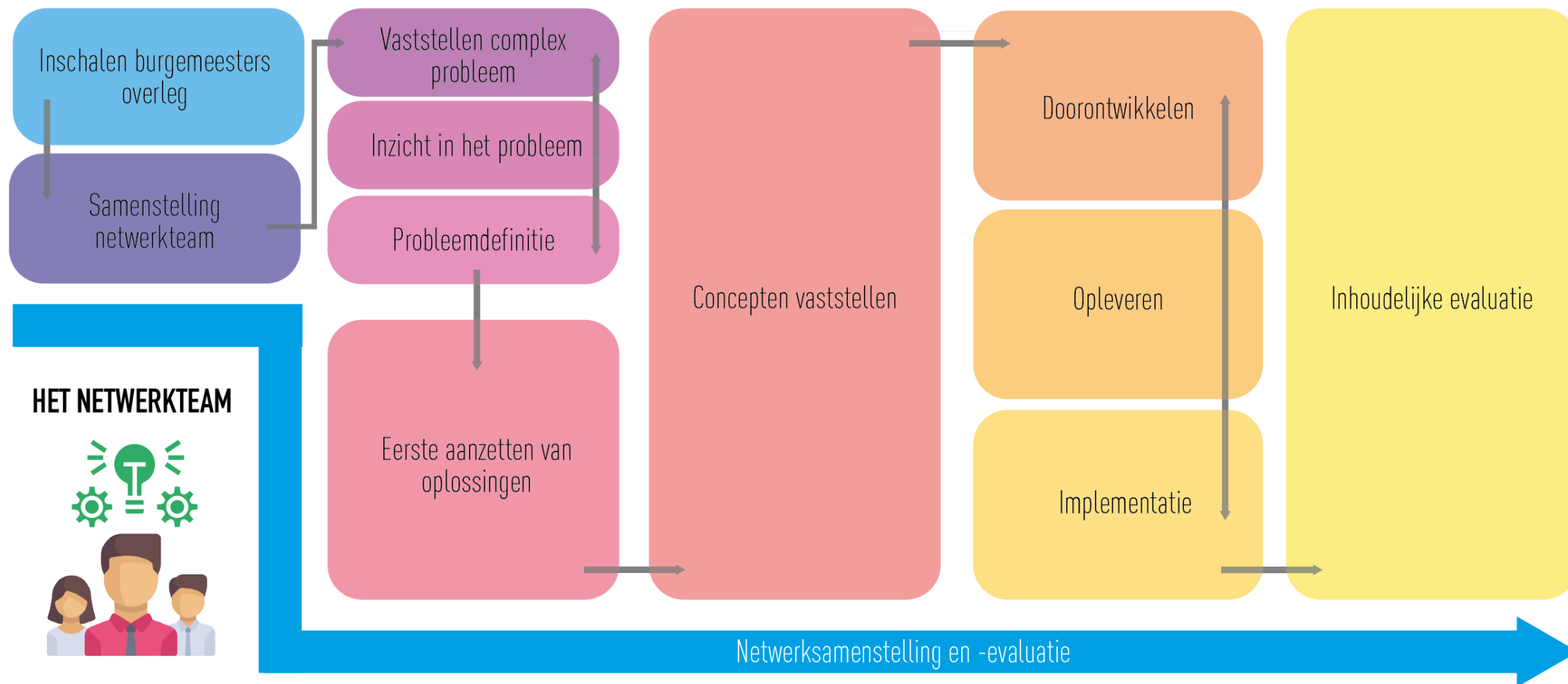
Het burgemeesters-
overleg komt wel
bijeen maar er komt
niets uit

Ambtenaren en
politici hebben
verschillende
prioriteiten als het
over samenwerking
gaat

“Voor regio’s die willen leren over concrete netwerk-samenwerking op basis van een inhoudelijk thema”

- Inhoudelijke als basis
- Onderweg kijken naar de structuur van de samenwerking ifv de inhoudelijke realisaties
- Burgemeesters in de cockpit ifv de strategische beslissingen
- Plaats van schepenen en raadsleden is cruciaal in het proces
- Netwerk doelmatig in beweging brengen
- Netwerkteam brengt *schwung* in de regio

HET PROCES

Wat mag de regio verwachten?

- Een inhoudelijk pad dat leidt van bekommernissen van burgemeesters naar oplossingen voor de regio, met aandacht voor betrokkenheid van het netwerk
- Een versterkte kijk en praktijk op het regionetwerk, door in te zetten op netwerkmanagement
- Een meting over de vooruitgang en sterkte van het netwerk op
 - Inhoud: bereiken wat de regio wil bereiken
 - Proces: legitimiteit en accountability
 - Regime: institutionele dimensie
- Kosteloos consult en toegang tot ondersteunend materiaal dat netwerkontwikkeling vooruit helpt

Regionale doorbraken

We willen naar één
erfgoedplan en
erfgoedbeleid
binnen de regio

Een objectief voor
sociale huurwoningen
op het niveau van een
(sub)regio

Regionale aanpak van
dak- en thuisloosheid

Wat is een regionale doorbraak? (1)

- Het gaat om een maatschappelijke opgave voor de regio, die een aanpak van meerdere en meersoortige partners vereist
 - Samenwerking tussen gemeenten is noodzakelijk maar onvoldoende
 - Andere partners van binnen en/of buiten de regio komen in beeld: Vlaamse overheid, provincie, niet-overheidpartners in de regio...
- Er is een duidelijke hefboom gedefinieerd: “dit zal het probleem in beweging brengen”
 - Een principiële akkoord tussen enkele kernpartners
 - Een eerste analyse leverde nieuw inzicht op
 - ...

Wat is een regionale doorbraak (2)

- Er is een engagement vanuit de regio (in mensen, middelen)
- Er is een duidelijke vraag richting andere overheden en/of andere partners
- Per regionale doorbraak is een ondersteuning van maximaal 25.000 € voorzien. Flankerende subsidies zijn niet uitgesloten maar worden integendeel aangemoedigd.
- Een regionale doorbraak heeft een voorbeeldwaarde voor andere regio's in Vlaanderen.

Tijdspad: eerste ronde

- Oproep projectideeën
 - Open oproep: april 2021
 - Afsluiten open oproep: 30 juni 2021
 - Selectie open oproep: eerste week juli 2021
- Co-creatieve workshops: tweede helft augustus 2021
- Selectie projectvoorstellen: september 2021

Aanpak van de verrommeling

In hoeveel
samenwerkingsverbanden
zitten we als lokaal
bestuur eigenlijk?

We missen kansen als
regio door versplintering
en gebrek aan overzicht

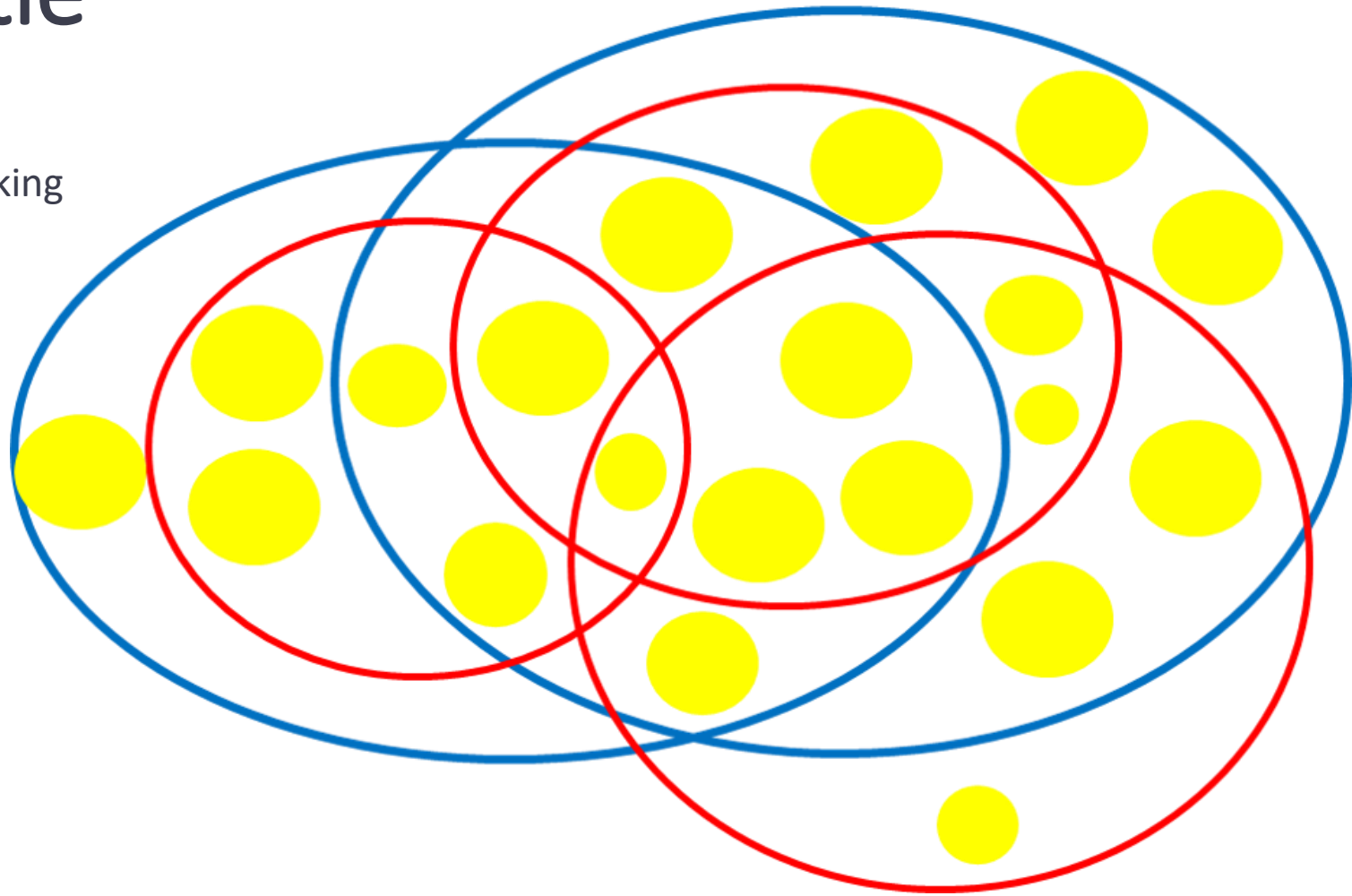
Is het nodig dat al die
projectverenigingen
naast elkaar blijven
bestaan?

Huidige situatie

Geel = gemeenten

Rood = kleinschalige samenwerking

Blauw = regio

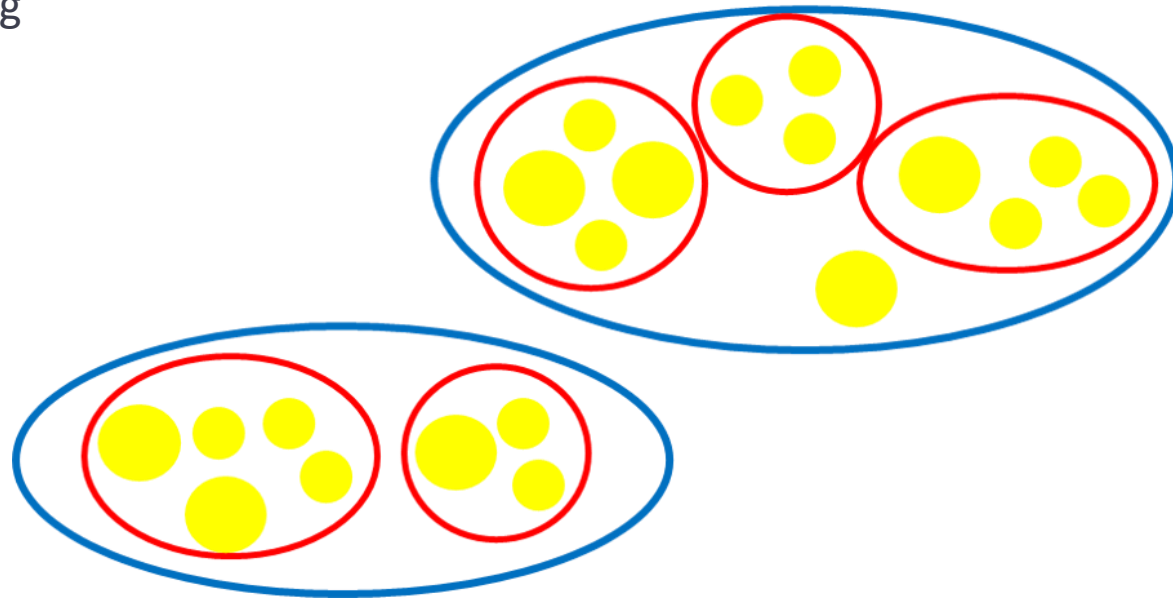

Gewenste situatie

Geel = gemeenten

Rood = kleinschalige samenwerking

Blauw = regio

Tijdspad

- Voorjaar 2021: Verzamelen van bestaand materiaal en methodieken
- Najaar 2021: Opstart lerend netwerk voor aanpak van de verrommeling
- Voorjaar 2022 : Stappenplan aanpak verrommeling

Vraag en antwoord

raadpleeg ook [de veelgestelde vragen over regiovorming](#) op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Na afloop

- Je ontvangt een evaluatieformulier met link naar de opname en presentatie
- Meer informatie nodig?
www.laboregiovorming.be
- Contacteer ons via regiovorming@vvsg.be

Bedankt voor je aandacht.

Bekijk deze presentatie op laboregiovorming.be

Bischoffsheimlaan 1-8
1000 Brussel

02 211 55 00

info@vvs.be
www.vvs.be

